

	Pealkiri portaalis	ÕPPEPROGRAMMI KIRJELDUS
1.	Õppeprogrammi nimetus	„Rännak keskaega Padise kloostri. Mesindus“
2.	Õppeprogrammi pilt	
3.	Õppeprogrammi kirjeldus	Haridusprogramm “Rännak keskaega Padise kloostri. Mesindus” annab õpilasele unikaalses keskkonnas ülevaate kloostri elu-olust, selle rollist keskaegses ühiskonnas ning suhtest loodusega. Programm koosneb kahest osast - juhendatud giidituurist kloostri varemetes ning praktilisest töötoast külastuskeskuses. Giidituuri käigus saavad õpilased teada, milline oli kloostri roll keskaegses ühiskonnas, kuidas elasid mungad ja milline oli kloostri suhe ümbritseva loodusega. Tuuri käigus vaatame, millised materjalid olid keskajal peamiselt kasutusel. Arutleme, kuidas neid materjale saadi ning milline oli nende elukaar. Praktiline töötuba on inspireeritud kloostrite traditsioonilisest mesindusest ning hõlmab nii faktide omandamist kui käelist tegevust. Grupitööna valmib kas mesilasvahast kastetud küüna või vahariie. Tegevused võivad varieeruda vastavalt osalejate vanusele ning grupi suurusele. Õppeprogramm on eelkõik sobilik ka erivajadustega lastele

4.	Lühikirjeldus:	Padise klooster on unikaalne koht Eestis, kus saab ülevaate kloostri elu-olust, selle rollist keskaegses ühiskonnas ning suhtest loodusega. Haridusprogramm koosneb kahest osast - juhendatud giidituurist kloostri varemetes ning praktilisest töötoast külastuskeskuses. Giidituuri käigus saavad õpilased teada, milline oli kloostri roll keskaegses ühiskonnas, kuidas elasid mungad ja milline oli kloostri suhe ümbritseva loodusega. Praktiline töötuba on inspireeritud kloostrite traditsioonilisest mesindusest ja hõlmab nii põnevate faktide omandamist kui käelist tegevust.
5.	Õppeprogrammi käik ja ajakava	Õppeprogrammi tegevused ja ajakava: SISSEJUHATUS - Külastuskeskuse ees saadakse kokku programmi juhendajatega, tutvustatakse programmi eesmärke ja töökorraldust; - ühiselt aktiveeritakse osaleja eelteadmised ja kogemused seoses kohaga, kuhu on tulnud. (10 min) TEGEVUSTE KÄIK - Programmi teoreetilises osas tutvustab giid kloostri müüride vahel kloostri tekkelugu ja selle seostest loodusliku elukeskkonnaga (näiteks olid kloostri rajamise eeldusteks paekivi kui olulise ehitusmaterjali võrdlemisi kerge kättesaadavus ja jõe lähedus) ning kloostrite rolli keskaegses ühiskonnas üldisemalt (näiteks võib tsistertslaste kloostreid pidada kaasaegsema põllumajanduse edendajateks Eestis. Programmis käsitletakse seda teemat fookusega kloostri traditsioonilisel mesindusel. Lisaks arutleme, kellele võiksid varemed praegu koduks olla. (20 min) - Järgneb aktiivne rühmatöö, mille käigus õpilased tutvuvad erinevate keskajal kasutuses olnud materjalidega (nahk, klaas, keraamika, luu, metall, kivi, paber, vill, tekstiil). Õpilased saavad materjale katsuda. Koos giidiga arutletakse nende materjalide päritolu ja elukaare üle (20 min)

- Pärast rühmatööd saavad õpilased vabalt müüride vahel viibida (**10 min**), misjärel suundutakse külastuskeskusesse, kus ootab ees praktiline töötuba.
- Programm jätkub praktilise töötoaga kloostri külastuskeskuses. Töötoad on inspireeritud kloostrite traditsioonilistest tegevustest - aiandusest ja mesindusest.
- Mesindusel on kloostrite juures alati olnu tähtis roll eelkõige mesilaste toodetud vaha pärast, mida kasutati küünalde valmistamiseks. Seetõttu on valikus "Mesinduse töötuba"
- Õpilased jagatakse kuni viieliikmelistesse gruppidesse;

Töötoa kirjeldus

- **Sissejuhatuses** tutvustatakse kasutatavaid materjale ja vahendeid ja lepatakse kokku töö käik ja ohutus. Töötoa materjalide valikul lähtutakse säästlikkuse põhimõttest ning kasutatakse looduslikke materjale. (**10 min**)
- **Teoreetilises osas** annab juhendaja ülevaate mesinduse tähtsusest kloostrites. Koos õpilastega arutletakse, milline roll on olnud mesilasvahal, küünaldel ja meel. Paralleelselt räägib juhendaja ka mesindusest talupoegade seas, kirjeldades erinevad tarutüüpe ja mesinduse arengut Eesti aladel. Koos uuritakse ka erinevaid mesindussaaduseid.
- **Praktilise osana** saab valida kahe tegevuse vahel. **Õpetajal palume valida enne haridusprogrammis osalemist, millist tegevust soovitakse.**
- **Praktiline osa 1:** küünalde kastmine ja pakkekoti tegemine. Sekka huvitavaid fakte mesilastest.
- **Protsessi kirjeldus:** Laudadel ootavad õpilasi termosed ja valmis mõõdetud küünlatahid. Juhendaja valab termosesse sulatatud mesilasvaha. Seejärel, kastmismeetodit kasutades, kus kiht kihilt kasvatatakse küünalt ümber tahi, valmistatakse mesilasvahast küünal.

		Pakkekoti tegemisel kasutatakse paberkotte, millele surutakse paberipressiga peale muster. Töötoa lõpuks pakib õpilane jahtunud küünla paberkotti ja sulgeb koti kleepsuga. ● Praktiline osa 2: vahariide valmistamine ja pakendi tegemine. Sekka huvitavaid fakte mesilastest. - Protsessi kirjeldus: juhendaja tutvustab korduvkasutatava ja loodussõbraliku vahariide eeliseid kunstlike toiduainete katmismaterjalide ees (nt kile, foolium, plastikust toidukarp). Sissejuhatava osa järel lõikavad õpilased kangast sobiva riidetüki, millele kantakse pintsliga peale soe vaha segu. Viimaks triigitakse segu ühtlaselt kangale. Praktiline osa lõpeb pakendi valmistamise ja pakkimisega. Pakkekoti tegemisel kasutatakse paberkotte, millele surutakse paberipressiga peale muster. Töötoa kestus (50 min) KOKKUVÕTE - programmi lõpetab tagasisidering, kus osalejad saavad saadud teadmisi ja kogemusi jagada (5 min) Pärast programmi on osalejatel võimalus süüa kaasa võetud toitu sõltuvalt ilmast kas kloostri kõrval asuval lõkkeplatsil või külustuskeskuses.
6.	Sihtrühm	III kooliaste, 7-9 klass
7.	Õpitulemused (eesmärgid)	Õpilane oskab: - nimetada peamisi keskajal kasutuses olnud materjale (nahk, klaas, keraamika, luu, metall, kivi, paber, vill, tekstiil); - nimetada vähemalt kolme mesindussaadust, mida mesilased toodavad; - nimetada ja eristada töomesilast, isamesilast ka mesilasema tema välimuse ja rolli põhjal; - väärtustada looduslikku ja kultuurilist mitmekesisust ning jätkusuutlikku elukeskkonda;

		-saada aru inimtegevuse ja keskkonna vahelistest seostest kodukohas ning Eestis Õpilane teab: - Mõistab teaduse ja tehnika arengu mõju inimeste eluviisile ja ühiskonnaelu valdkondadele; - milliseid kohalikke ressursse ja materjale kloostri ehitamisel ja seal elamisel kasutati; - milline on tolmeldajate tähtsus inimestele; - mõistab materjalide mõju keskkonnale, sh omab ettekujutust materjalide taaskasutusest ja ringmajandusest; - et looduses on kõik omavahel seotud ja pidevas muutumises, näiteks on kunagine inimeste kodu täna suurepäraseks elupaigaks nahkhiirtele ja pesituskohaks mitmele linnuliigile; Õpilane tunneb: - Padise kloostri seotud looduskeskkonna eripära ja mõistab, et tegevustel on põhjus-tagajärg suhted.
8.	Üldpädevused	kultuuri- ja väärtuspädevus; õpipädevus; sotsiaalne ja kodanikupädevus; suhtluspädevus
9.	Seos õppekavaga ja ainetevaheline lõimimine	Programm seob omavahel mitmeid erinevaid ainevaldkondi ja pädevusi. See ei avarda mitte ainult ajaloo-, keskkonna- ja loodushoiualaseid teadmisi ja oskusi, vaid aitab õpilastel kujundada ka üldisi hoiakuid ning suhtumist ümbritsevasse. Õpilasel aidatakse luua seoseid inimtegevuse, keskkonna ja ajaloo vahel. Ainete lõimimine aitab kujundada arusaama loodusest kui terviksüsteemist, milles on vastastikused seosed ja pühjuslikud tagajärjed. Programmis osalenud õpilane väärtustab looduslikku ja kultuurilist mitmekesisust ning jätkusuutlikku elukeskkonda, käitub turvaliselt ja järgib säästva arengu põhimõtteid. Programm lõimib ajalugu, eesti keelt, loodusõpetust, sotsiaalset eneseväljendust ja meeskonnatöö oskuseid.

Ajalugu „Ristiusk, kirik ja kultuur“ – iseloomustab kiriku rolli keskaja ühiskonna ja üksikisiku elus; „Maailm keskajal 476- 1492“ – õpilane mõtestab ja sõnastab ajaloolise keskkonna kujunemist oma kodukohas, selgitab keskaegse muistise tähendust keskajal ja tänapäeval oma kodukohas (nt Padise klooster)   Õpilane seostab kodukoha ajalugu Eesti ja Euroopa ajalooga, teab Eesti ajaloo pöördpunkte. Suuremad sündmused Euroopas mõjutavad ka Eesti alasid, sest võimukandjad lähtuvad euroopalikest arusaamadest. Eesti oma geograafilise asendi tõttu (võõraste) sõdade mõjusfääris. Ka Padise klooster oli suurmaaomanik, mis kasutas kohalikke ressursse;   Bioloogia „Selgrootute loomade tunnused ja eluprotsessid“ – õpilane analüüsib mesilaste osa looduses ja inimtegevuses, väärtustades mesilasi eluslooduse olulise osana ning toob selle kohta näiteid; „Ökoloogia ja keskkonnakaitse“ – õpilane analüüsib organismide vahelisi seoseid ökosüsteemis (mesilased tolmeldajatena näitel);   „Elus- ja eluta looduse seosed“ – Inimtegevus ja materjalide taaskasutamine   Õpilane suhtub vastutustundega ja säästvalt erinevatesse ökosüsteemidesse ning elupaikadesse.   Programm seondub riikliku õppekava läbivate teemadega keskkond ja jätkusuutlik areng kus taotletakse õpilaste kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust on valmis leidma lahendusi keskkonna ja inimarengu küsimustele.   Tehnoloogia „Materjalid ja tööliigid“ – õpilane võrdleb materjalide omadusi, töötlemise viise ning kasutamise võimalusi;

		Keskkond ja jätkusuutlik areng - taotletakse õpilaste kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust on valmis leidma lahendusi keskkonna ja inimarengu küsimustele;
10.	Meetodid ja vahendid	Programmis läbiviidavad praktilised tegevused ja valitud aktiivõppemeetodid on eakohased Meetodid: ekskursioon, vaatlused, rühmatöö, praktiline tegevus, arutelu. Kasutatavad vahendid: - ekskursioon kloostri: näituse stendid, kastides olevad erinevad materjalid (nahk, klaas, keraamika, luu, metall, kivi, paber, vill, tekstiil) - praktiline "Mesinduse töötuba": ● küünla valmistamine - sulatatud mesilasvaha (~ 70oC), küünlataht, paberipress, paber. ● vahariide valmistamine - puuvillane kangas, käärid, mesilasvaha, kampil, jojoba õli (viimased kolm on segus ja kuumutatud ~ 70oC), pintsel, küpsetuspaber, triikraud, paber Vahendid on nii individuaalseks kasutamiseks kui rühmatöök
11.	Juhis õpetajale	- Enne programmis osalemist peaks õpetaja lapsed õppeprogrammile eelhäälestama ja valima sobiliku praktilise tegevuse. - Erisoovide puhul palume sellest juhendajat teavitada (nt grupp soovib peale õppeprogrammi lõket teha või süüa koolist kaasa võetud toitu);

		- osalejatele soovitame ilmastikukindlat riietust ja maastikul kõndimiseks sobivaid jalanõusid; - juhul, kui haridusprogrammis osalejate seas on liikumispuudega õpilasi, palume sellest eelnevalt informeerida; - liikumispuudega õpilastel on võimalik kloostris ja külustuskeskuses kasutada invatõstukit, külustuskeskusesse pääsemiseks on olemas kaldtee; - programmi lõppedes palume õpetajal anda programmi juhendajale õppekäigu kvaliteeti puudutavat suulist tagasisidet. - Õppeprogrammi ajal ootame õpetajalt eelkõige erivajadustega õpilaste õppimise toetamist, kuid ka empaatilist õppeprotsessi toetamist vastavalt vajadusele. - Õppeprogrammile järgneval päeval oleks hea koolis teema kinnistamiseks õpitut meenutada.
12.	Märksõnad	Keskond ja jätkusuutlik areng; loodus; ajalugu
13.	Kestus	2 tundi
14.	Grupi suurus	25
15.	Toimumise aeg	aastaringselt
16.	Hind	10€ õpilase kohta
17.	Lisainfo	● Õppeprogramm toimub osaliselt varemetes. Sellest tingitult tuleb rohkem tähelepanu pöörata turvalisele liikumisele. Sõltuvalt ilmastikuoludest võib mõnedesse kloostris osadesse olla piiratud ligipääs. ● Palume riietuda ilmale vastavalt. ● Haridusprogramm on kohaldatav ka erivajadustega, sh liikumispuudega õpilastele. ● Võtame vastu grupe alates 10 õpilasest. Kui grupp on suurem kui 25 õpilast, jagatakse grupp kaheks. Üks osa grupist alustab programmi kloostris, teine osa grupist alustab töötoaga, misjärel vahetatakse kohad. Sellisel juhul tegeleb grupiga kaks giidi/juhendajat. ● Gruppidel on võimalik nii siseruumides kui välialal kaasa võetud sööki süüa. ● Kloostri kõrval asub lõkkeplats, kus saab lõket teha. ● Padiisel asuvad erineva pikkusega hooldatud terviserajad, kuhu võib iseseisvalt jalutama minna.
18.	Läbiviimise koht	Kloostri varemed ja külustuskeskus

19.	Läbiviija nimi	Programmi viivad läbi Padise kloostri giidid Kadi Trepp (loodusteaduste bakalaureusekraad) ja Marje Kidron (teoloogia magistrikraad).
20.	Keel	Eesti keel
21.	Õppeprogrammi lingid, failid	https://padise.ee/kooli-ja-lasteaiaopetajale/
22.	Medal	Ei ole
23.	Praegune olek	avaldamata